

>Retouradres Postbus 16375 2500 BJ Den Haag

De colleges van burgemeester en wethouders

Media en Creatieve Industrie
Rijnstraat 50
Den Haag
Postbus 16375
2500 BJ Den Haag
www.rijksoverheid.nl

38012242

Bijlagen
1

Datum **01 MEI 2023**

Betreft **Herstel en versterken van de openbare bibliotheken 2023-2024**

Geacht college,

Het komt niet vaak voor dat ik me direct tot u richt, maar voor de openbare bibliotheken maak ik graag een uitzondering. Op grond van het coalitieakkoord gaan we het bibliotheeknetwerk versterken. Er kunnen nieuwe bibliotheekvestigingen komen en bestaande vestigingen kunnen worden verbeterd. De uitvoering daarvan start al zeer binnenkort. De rol van de gemeenten is daarbij essentieel. Met deze brief informeer ik u over de belangrijkste onderdelen van het nieuwe bibliotheekbeleid en over de mogelijkheden voor gemeenten.

Versterken van het bibliotheeknetwerk noodzakelijk

Het kabinet investeert vanaf 2022 structureel in de openbare bibliotheken. Daar zijn veel aanleidingen voor. De openbare bibliotheek is de laagdrempelige toegang tot informatie, educatie en cultuur. Een publieke plek voor iedereen ongeacht leeftijd of sociale achtergrond. Met een breed aanbod aan activiteiten draagt de openbare bibliotheek aan tot persoonlijke ontwikkeling – bijvoorbeeld op het gebied van taal, lezen en digitale vaardigheden – aan kansengelijkheid en aan de lokale sociale structuur.

De openbare bibliotheek heeft haar maatschappelijke functies de afgelopen tien tot vijftien jaar succesvol verbreed. Tegelijkertijd is het bibliotheeknetwerk verschaald. Vaak onder druk van de financiële situatie van gemeenten. Er zijn circa 100 vestigingen gesloten. Daardoor is de openbare bibliotheek in de praktijk niet meer voor iedereen bereikbaar. Ook op plekken waar de bibliotheek hard nodig is. Op basis van het coalitieakkoord kunnen we daar nu verandering in brengen. De voorstellen in het coalitieakkoord heb ik verder uitgewerkt in de Bibliotheekbrief van 4 november 2022 (bijlage). Uw medewerking is daarbij onmisbaar.

Spuk openbare bibliotheken 2023-2024, daarna zorgplicht

In 2023 en 2024 kunnen gemeenten in aanmerking komen voor een specifieke uitkering (Spuk) om het lokale bibliotheeknetwerk gericht te versterken. Er zijn middelen beschikbaar voor nieuwe bibliotheekvestigingen en voor het verbeteren van bestaande vestigingen. Voor de jaren 2023 en 2024 in totaal € 56 mln. Na

afloop van deze periode zal voor gemeenten een wettelijke zorgplicht voor de bibliotheken gaan gelden. De huidige Wet stelsel openbare bibliotheekvoorzieningen (Wsob) zal daarvoor worden gewijzigd. Door gebruik te maken van de specifieke uitkering kunnen gemeenten zich op deze zorgplicht voorbereiden. De regeling wordt uitgevoerd door de Dienst Uitvoering Subsidies aan Instellingen (DUS-I). Op 15 mei opent het eerste aanvraagtijdvak voor een specifieke uitkering en op 15 november het tweede tijdvak. Bij DUS-I is alle informatie over de Spuk beschikbaar.¹

Onze referentie
38012242

Essentiële rol gemeenten

De brancheorganisatie voor openbare bibliotheken VOB heeft de lokale openbare bibliotheken geïnformeerd over het nieuwe bibliotheekbeleid. Veel bibliotheken ontwikkelen op dit moment hun plannen. Mogelijk heeft de bibliotheek in uw gemeente u hierover al benaderd. De gemeentelijke rol in dit proces is cruciaal. De gemeente beslist over het lokale voorzieningenniveau en doet de aanvraag voor de Spuk.

Het is voor het eerst sinds de decentralisatie van het bibliotheekwerk in 1987 dat het rijk middelen beschikbaar stelt voor versterking van het lokale bibliotheeknetwerk. Dit in aanvulling op de bestaande budgettaire inzet van gemeenten. Het kabinet onderstreept hiermee het grote belang van de maatschappelijke functies van de openbare bibliotheken. Om dit beleid tot een succes te maken is het noodzakelijk, dat alle partijen – bibliotheken, gemeenten, provincies, OCW, Koninklijke Bibliotheek – samenwerken. Ik hoop van harte dat we samen de komende jaren de bibliotheek kunnen terugbrengen of verbeteren, zodat meer inwoners geïnspireerd kunnen raken door het rijke aanbod van de openbare bibliotheek.

de staatssecretaris van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap,

Gunay Uslu

---

¹ <https://www.dus-i.nl/subsidies/eenmalige-specifieke-uitkeringen-lokale-bibliotheekvoorzieningen>